

Təbib

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933 -cü ildən çıxır.

№ 17 (1614) 15 oktyabr 2015 - ci il

Qiyməti 40 qəpik

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclası keçirilib

Oktyabrın 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclası keçirilib.

Dövlətimizin başçısı giriş nitqində 2015-ci ilin 9 ayının sosial-iqtisadi yekunlarının müzakirə ediləcəyini vurğulayıb: "Deyə bilərəm ki, bu il Azərbaycan iqtisadiyyatı uğurla inkişaf edir. Bu, özlüyündə böyük göstəricidir. Çünki dünyada və bölgədə gedən proseslər göz qabağındadır. Həm bölgədə, həm Avropada böhran yaşanır, iqtisadi, hərbi, siyasi böhran. Belə şəraitdə iqtisadi inkişafa nail olmaq, əlbəttə ki, böyük nailiyyətdir. Bunun bir səbəbi var. O da ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda düşünülmüş, müstəqil siyasət aparılır. Biz öz yolumuzla gedirik. Bu yol inkişaf yoludur, tərəqqi yoludur və bu yolda böyük nailiyyətlərə imza atmışıq.

Azərbaycanda sabitlik təmin edilir. Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik şəraitində, rifah içində yaşayır. Azərbaycanda vətəndaş birliyi, həmrəyliyi möhkəmlənir və bütün xalq bir amal uğrunda birləşib - Azərbaycanı gücləndirmək, Azərbaycanda sabitliyi daha da möhkəmləndirmək və sosial-iqtisadi inkişafı davam etdirmək.

Əlbəttə, müstəqil siyasət aparmağımız bizə bəzi problemlər də yaradır. Çünki bu gün dünyada qütbləşmə göz qabağındadır, bu proses gedir. Böyük ölkələr öz təsir dairələrini genişləndirmək istəyirlər və görəndə ki, dünyada müstəqil, öz sözünü deyən, heç kimdən çəkinməyən, prinsipial ölkə var, əlbəttə, bu,

onları qıcıqlandırır. Ancaq bu, bizi narahat etməməlidir. Bu məsələlərə, ümumiyyətlə, mən fikir vermirəm. Çünki mənim üçün əsas məsələ ölkəmizin təhlükəsizliyi, inkişafı və sabitliyi-dir. Ona görə, Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik yolu ilə gedəcək..."

BU SAYIMIZDA

II Azərbaycan – Türkiyə Nefroloji Konfransı keçirilib 2

Tibb Universitetində daha iki xəstəyə böyrək köçürüldü 3

Mərkəzi Metodik Komissiyanın növbəti iclasında yeni təhsil proqramları müzakirə edilib 3

I kursa qəbul olunmuş rezidentlərlə görüş olub 4

ATU-nun nümayəndələri Gürcüstan 7-ci Avrasiya Infeksiyon Xəstəliklər Konqresində 3

Tibb və fiziologiya üzrə 2015-ci ilin Nobel mükafatı laureatlarının adları açıqlanıb 5

Oktabrın 9-da Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasında Türkiyə Universitetləri ilə Azərbaycan Tibb Universiteti arasında imzalanmış əməkdaşlıq sazişi əsasında II Azərbaycan – Türkiyə Nefroloji Konfransı öz işinə başlayıb.

Universitetin elmi işlər üzrə prorektoru, professor İbrahim İsayev konfransı açaraq beynəlxalq əhəmiyyətli belə tədbirlərin ölkəmizdə keçirilməsinin artıq ənənə halını aldığını deyib. Azərbaycan, Türkiyə və Qazaxstan nefroloqlarının qatıldığı konfransın iştirakçılarında universitetin rektoru, akademik Ə.Əmiraslanovun salamlarını çatdıran prorektor qeyd edib ki, artıq bir neçə ildir dünyanın hər yerində iqtisadi böhranlar var, son aylarda isə siyasi gərginlik hökm sürür. Yaxın Şərqdəki hadisələr, Avropada olan miqrasiya problemləri siyasi aləmdə fəallığı xeyli artırır. Amma buna baxmayaraq Azərbaycanda və Türkiyədə elmin, səhiyyənin inkişafına, insanların sağlamlığına hər

II Azərbaycan – Türkiyə Nefroloji Konfransı keçirilib

rasın əvvəlində bunları deməyi özünə borc bildiyini vurğulayıb. Bundan sonra qarşıda Türkiyədən və Qazaxstandan gəlmiş nefroloqların universitetimizə təşrif buyurmasından məmnun qaldıklarını söyləyən prorektor bu konfransın demək olar ki, türk-dillli ölkələrin konqresi kimi nəzərdə tutulduğunu bildirib: “Konqresin gündəliyi hamınızda var. Böyrək xəstəlikləri bütün dünyada, o cümlədən bizim ölkədə sosial bir probleme

taya qoyulması ilə yanaşı, həlli yollarının da axtarıldığını söyləyən prorektor uşaq nefrologiyasına aid məruzələrin də planlaşdırıldığı konqresin işinə uğurlar arzulayıb.

böyük uğur olduğu, konfransın hər üç ölkənin səhiyyə sistemində töhfələr verəcəyi vurğulanıb. ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının direktoru, pro-

“Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir” deyən böyük Atatürkün və “Bir millət, iki dövlət” deyərək ömrünün axırınadək buna sadıq qalmış

ulu öndərimiz Heydər Əliyevin arzularının təcəssümü kimi dəyərləndirib.

Türk Nefroloji Dərnəyinin baş katibi Siren Sezer hər kəsə uğurlar arzulayıb, bu cür konfransların hər il keçirilməsi arzusunda olduğunu bildirib.

Konfransda çıxış edən Azərbaycan Nefroloqlar Assosiasiyasının prezidenti, ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının Efferent terapiya mərkəzinin rəhbəri professor Mehman Ağayev dünya ölkələrinin tibb

Konfransın açılış mərasimində Prezident İlham Əliyevin səhiyyə sistemində daim xüsusi önəm verdiyi vurğulanıb. Bu tip tədbirlərə ev sahibliyi etməyin Azərbaycanın bütün sahələrdə, o cümlədən səhiyyə sahəsində əldə etdiyi uğurlarla bağlı olduğu qeyd edilib.

Türk Nefroloji Dərnəyinin sədri professor Turqay Arınsay çıxışında konfrans müddətində nefrologiya sahəsinin yeniliklərini özündə əks etdirən məruzələrin təqdim olunacağını söyləyib.

olunmuş tədbirlər davam etdirilir ki, bu da hər iki ölkənin siyasi xəttinin iqtisadi inkişafa və insanların sağlamlığına xidmət etməsinin bilavasitə əsas göstəricisidir. Hətta raketlərin bizim də başımızın üzərindən uçduğu qarışıq bir dövrdə belə tədbirlərin düzənlənməsi iqtisadi inkişafın və siyasi sabitliyin əlamətidir.

Siyasi sabitliyin qorunması istiqamətində möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyasətin bütün sahələrə müsbət təsirdən danışıq nəticədən parlament seçkilərinin gəldiyini də xatırladıb. O, hər kəsi vətəndaş mövqeyi göstərərək 1 noyabrda parlament seçkilərində fəal iştirak etməyi çağırıb və konf-

çevrilib. Böyrək çatmamazlığı, böyrək xəstəliklərinin olması hər iki ölkədə, xüsusilə Azərbaycanda yeni proqramların qəbul edilməsinə gətirib çıxartdı. Milli Məclis xroniki böyrək çatmamazlığı olan xəstələrə tibbi yardımın təşkili ilə əlaqədar bir proqram qəbul edib və hal-hazırda Azərbaycanda bu milli proqram çox uğurla yerinə yetirilir. Bakı şəhərində, respublikamızın ayrı-ayrı rayonlarında dializ mərkəzləri açılıb. Kəskin böyrək çatmamazlığı olan xəstələr dövlətin himayəsi altında olacaq”.

Bu günkü konfransda nefrologiyanın aktual problemlərinə dair maraqlı məruzələrin dinləniləcəyini, problemin or-

Konfransda türk xalqlarının-Azərbaycan, Türkiyə və Qazaxıstanın səhiyyə işçilərinin bir araya gələrək müzakirələr aparmasının ölkələrimiz üçün

fessor Surxay Musayev də öz növbəsində konfrans iştirakçılarını klinikanın kollektivi adından təbrik edib və bu beynəlxalq tədbiri vaxtilə

təhsili üzrə təcrübələrinin bu sahənin inkişafında mühüm rolundan danışıb.

Sonra qonaqların əksəriyyətinin beynəlxalq konqreslərdə maraqlı məruzələri ilə tanınan məşhur alimlər olduğu vurğulanıb, bu sahədə tanınmış mütəxəssislərə xatirə hədiyyələri təqdim edilib. Konfransın türkiyəli və qazaxıstanlı iştirakçıları da öz növbəsində xatirə hədiyyələrini azərbaycanlı həmkarlarına təqdim ediblər.

Konfrans öz işini elmi məruzələrlə davam etdirib.

Arif MƏMMƏDLİ

Fotolar Cənnətəli Çingizindir

Səhiyyə naziri: B və C viruslu hepatit xəstələr dövlət hesabına müalicə olunur

Səhiyyə sahəsində dövlət proqramları uğurla yerinə yetirilir. Onların nə dərəcədə vacib olduğunu təkcə bir neçə rəqəmlə göstərmək olar. 200 mindən çox şəkərli diabet xəstəsi illər boyu, daim dövlət hesabına bütün lazımi dərmanları alır. Əgər vaxtilə diabetli uşaqlara adi şpris-qələm verilməsi problem idisə, indi onlara dərman insulın pompası vasitəsilə verilir. Bu isə körpələri gün ərzində bir neçə dəfə insulın iynəsi vurmaqdan azad edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, vaxtilə insanlara həm tibbi, həm də maddi cəhətdən çox böyük problem yaradan B və C viruslu hepatit də ötən ildən başlayaraq dövlət

hesabına müalicə olunur. Hazırda 1529 belə xəstə uzunmüddətli müalicə kursu alır. Xroniki böyrək çatışmazlığı üzrə dövlət proqramı çərçivəsində ölkəmizdə 34 hemodializ mərkəzində 3 minə yaxın xəstə illər boyu daimi müalicə qəbul edir. Bunun sayəsində onların ömrü uzanır, ölüm göstəricisi azalır və faktiki olaraq məhz buna görə ildən-ilə belə xəstələrin sayı artır. Diqqətəlayiqdir ki, bu mərkəzlərin 26-sı bölgələrdə yerləşir və xəstələrin yarıdan çoxu Bakıya gəlmək məcburiyyətindən azad olaraq müalicəsini yaşadığı yerdə alır.

“Qeyd etmək lazımdır ki, bu kateqoriya xəstələrə hazırda dializlə yanaşı, artıq böyrəkköçürmə əməliyyatları da həyata keçirilir. Bu isə əslində ümitsiz xəstələri həyata qaytarmaq deməkdir. Doqquz ay ərzində 62 nəfərə böyrək köçürülüb. İndi Azərbaycanda hər növ orqan köçürülməsi əməliyyatı olunmuş 653 nəfər var

və dövlət onların hamısının dərman təminatını öz üzərinə götürüb”,-deyə O.Şirəliyev bildirib.

Tibb Universitetində daha iki xəstəyə böyrək köçürüldü

Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) Tədris Cərrahiyyə Klinikasında böyrək köçürülməsi üzrə daha iki uğurlu əməliyyat keçirilib. Türkiyəli mütəxəssislərin iştirakı ilə keçirilən əməliyyata İstanbul Florans Nightengale Xəstəxanasının Bilim Universitetinin professoru dr. Barış Akil də qatılıb.

Professor Dr. Barış Akil Azərbaycan Tibb Universiteti ilə əməkdaşlıqdan çox razı olduğunu bildirib: "Qardaş ölkə Azərbaycanın Tibb Universitetində böyrək transplantasiyasının necə sürətlə inkişaf etdiyini görürük və bundan çox məmnunluq. Burada birgə icra etdiyimiz əməliyyatlarda müasir texnologiyadan istifadə olunur, elektropeteroskopik donör reftoktomi adlandırılan kameranın köməyi ilə böyrək çıxarılır".

ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktoru, I cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, AMEA-nın müxbir üzvü Nuru

Bayramov qeyd edir ki, bu əməliyyat klinika yaradıldıqdan etibarən artıq ikinci və üçüncü böyrək transplantasiyasıdır: "İlk əməliyyatımız bu ilin avqust ayında eyni həkim briqadası tərəfindən aparılmışdı. Bu dəfə isə iki əməliyyat həyata keçirildi".

N.Bayramov ATU ilə İstanbul Bilim

Universiteti arasında rəsmi əməkdaşlıq müqaviləsinin olduğunu xatırladı: "Bu müqavilə çərçivəsində çoxsaylı sahələrdə əməkdaşlıq edirik. Onlardan biri də böyrək və pankreas köçürülməsi üzrə əməkdaşlıqdır. Bu əməkdaşlıq sayəsində gələcəkdə daha böyük işlər görəcəyimizə də inanırıq".

Qeyd edək ki, ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında böyrək köçürülməsi üzrə aparılan əməliyyatlar tam uğurlu keçib. Hazırda hər iki xəstənin vəziyyəti normaldır.

ATU-nun Xarici Tələbələrle işlər üzrə dekani Zaltsburqda keçirilən "Tibb Təhsili" beynəlxalq seminarında iştirak edib

5-9 oktyabr 2015-ci il tarixində Azərbaycan Tibb Universitetinin Xarici Tələbələrle işlər üzrə dekani, dosent İsmayıl Əfəndiyev Avstriya-Amerika Fondu tərəfindən Zaltsburq şəhərində keçirilən "Tibb Təhsili" adlı beynəlxalq seminarında iştirak edib.

Tədbirdə dosent İ.Əfəndiyev "Azərbaycanda Tibb Təhsilinin modernizasiyası" mövzusunda geniş məruzə ilə çıxış edib. Məruzə dünyanın 34 ölkəsindən olan seminar iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Mərkəzi Metodik Komissiyanın növbəti iclasında yeni təhsil proqramları müzakirə edilib

Oktyabrın 9-da Mərkəzi Metodik Komissiyanın növbəti iclası keçirilmişdir. Komissiyanın sədri, tədris işləri üzrə prorektor, ə.e.x., professor S.Əliyev Komissiya üzvlərini gündəliklə tanış etdikdən sonra, MMK-nın 2015/2016-cı tədris ili üçün illik iş planı təsdiq olunub.

Sonra Komissiya yenidən işlənmiş fənn proqramlarını, fakültələrin təhsil proqramlarını, müalicə-profilaktika fakültəsinin I-III kurs tələbələri üçün tərtib olunmuş inteqrasiyalı təhsil proqramını müzakirə etdi. Bu məsələlər ətrafında çıxış edən Tədris-metodik və innovasiya şöbəsinin müdiri, professor A.Qurbanov Universitetdə Avropa kredit transfer sistemine keçməklə əlaqədar fənn proqramlarında dəyişikliklərin aparılmasının zəruri olduğunu qeyd etdi. Eləcə də, ilk dəfə olaraq Universitetdə ayrı-ayrı fakültələrin təhsil proqramlarının tərtib olduğunu qeyd edərək bildirdi ki, təhsil proqramları indiyədək ayrı-ayrı sənədlər halında mövcud olmuşdur. Müalicə-profilaktika fakültəsinin I-III kurs tələbələri üçün tərtib olunmuş inteqrasiyalı təhsil proqramını təqdim edən şöbə müdiri qeyd etdi ki, 2014-cü ildə Universitet rektorunun əmrinə əsasən yaradılmış Kuri-

kulum Komissiyası ötən müddət ərzində inteqrasiyalı (modul tipli) təhsil proqramının ilk variantını hazırlamışdır. O, Komissiya üzvlərini proqramın detalları ilə tanış etdi. Müzakirələrdə çıxış edən Tədris şöbəsinin müdiri dosent N.Qasimov inteqrasiyalı təhsil proqramı üzrə tədrisin təşkili üçün qarşıda duran vəzifələrdən danışdı.

Komissiya daha sonra "Təbib" idman klubunun tədris proqramını və 2015/2016-cı tədris ili üçün metodik komissiyaların illik iş planlarını təsdiq etdi.

İclasın sonunda Mərkəzi Metodik Komissiya Universitet əməkdaşları tərəfindən hazırlanmış dərslik, dərs vəsaitləri, monoqrafiya və metodik vəsaitləri müəlliflərin iştirakı ilə müzakirə etdi. Ümumiyyətlə 1 dərslik, 7 dərs vəsaiti, 1 monoqrafiya və 2 metodik vəsaitin nəşr olunması tövsiyə edildi.

Niderlandlı mütəxəssislər radioloqlar üçün məşğələ keçəcəklər

Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda tibb elminin ən son nailiyyətlərinin yerli həkim-mütəxəssislərə çatdırılması məqsədilə beynəlxalq təhsilə önəm verilir.

vəzisi radiologiyası və neyroradiologiya mövzularına həsr olunacaq. Eyni zamanda, qarında ağrılar, qaraciyərin zədələnməsi, insultlar və dağınıq sklerozun rentgenoloji diaqnostikası, süd

İnstitutdan bildirilib ki, növbəti məşğələlər Niderlanddan olan mütəxəssislərin iştirakı ilə oktyabrın 29-30-da keçiriləcək. Seminarada Sionsberq Hospitalının radioloqu Peter Jurriaan Fahner və Treant Health Care Groupun radioloqu Allard Willem Olthof radiologiyasının aktual məsələləri ilə bağlı məruzə edəcəklər. Məruzələr abdominal radiologiya, sümük-əzələ sistemi, süd

vəzisi xərçənginin diaqnostikasında radioloji taktika, sümük və oynaqların zədələnməsinin diaqnostikası məsələləri araşdırılacaq. Mühazirələrdən sonra diskussiyaların aparılması planlaşdırılır.

Məşğələlərdə institutda təhsil alan həkim-müdəvimplərlə yanaşı, respublikanın müxtəlif tibb müəssisələrinin həkimləri də iştirak edə bilərlər.

ATU-nun mətbuat xidməti

ATU-nun nümayəndələri Gürcüstan 7-ci Avrasiya İnfeksiyon Xəstəliklər Konqresində

Gürcüstanın Tbilisi şəhərində "7-ci Avrasiya İnfeksiyon Xəstəliklər Konqresi" (EACID-2015) keçirilib. Azərbaycan Tibb Universitetinin Mikrobiologiya və İmmunologiya kafedrasının əməkdaşları professor Nigar Ağayeva, dosent Ramin Bayramlı, dosent Həyat Əliyeva, t.ü.f.d Yavər Hacıyev, assistent Fidan Bağirova, həmçinin, Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının əməkdaşları dosent Cəlal İsayev və dosent Sədrəddin Atakişizadə və hər iki kafedranın həkim-rezidentləri konqresdə iştirak ediblər.

Konqresin elmi katibi, Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Tərapevtik Klinikasının baş həkimi Ramin Bayramlının verdiyi məlumata görə, dosent Həyat Əliyeva, assistent Fidan Bağirova və Mərkəzi Klinikanın İnfeksiya Nəzarət Komitəsinin rəhbəri, t.ü.f.d Yaqut Qarayevanın İnfeksiyon Xəstəliklər və Klinik Mikrobiologiyasının müxtəlif mövzularına dair məruzələri

konqres iştirakçıları tərəfindən xüsusi maraqla və alqışlarla qarşılanıb. Azərbaycan Tibb Universitetinin əməkdaşları ümumilikdə 10-dan artıq poster məruzəsi ilə çıxış ediblər. Konqresdə Avropalı və Asiyalı mütəxəssislərlə elmi işlər və qarşılıqlı əməkdaşlıqlar barədə fikir mübadiləsi də aparılıb.

Oktyabrın 6-da Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasında I kursa qəbul olan rezidentlərlə görüş keçirilib. Tədbiri açan Tədris Terapevtik Klinikasının direktoru, professor Surxay Musayev rezident adını qazanmış gənc həkimləri və müəllimləri yeni dərslər üçün münasibətlə təbrik etdi və klinikanın yaradılması və fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verdi.

üzrə tibbin müxtəlif sahələrində təhsil alır. Bu il respublika üzrə qəbul olan 520 rezidentin 210 nəfəri Azərbaycan Tibb Universitetinin müxtəlif klini-

toru, professor İbrahim İsayev rezidentlərə universitetin mövcud imkanlarından səmərəli istifadə etməyi, ATUREK elmi toplantıları çərçivəsində elmi

nın baş həkimi, dosent Ramin Bayramlı rezidentlərə texniki məsələlər barədə məlumat verib, onları maraqlandıran bir sıra sualları cavablandırıb.

I kursa qəbul olunmuş rezidentlərlə görüş olub

O, qeyd etdi ki, klinika ən müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz olunub, burada xəstələrə dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində aparılan müalicə üsulları tətbiq edilir. Klinikada əməkdaşlarının bir çoxu rəhbərlik tərəfindən Türkiyə, Amerika və Avropa ölkələrinin qabaqcıl universitetlərinə kursa göndərilib və peşəkar uzmanlar kimi qayıdıb burada çalışırlar. Klinikada yerləşən kafedrlər, şöbələr və tibb mərkəzləri haqqında məlumat verən direktor bildirdi ki, burada fəaliyyət göstərən şöbələrin sırasına yaxın vaxtlarda daha bir yeni "hematologiya" şöbəsi də əlavə olunacaq. Artıq bu istiqamətdə işlər yekunlaşmaqdadır və yaxın günlərdə ən mürəkkəb əməliyyatlardan sayılan sümük iliynin köçürülməsi klinikamızda reallığa çevriləcək. S.Musayev dedi ki, " Burada ötən bu müddət ərzində bacardığımız qədər əlimizdə olan real imkanlardan istifadə edərək çalışmışıq ki, klinikada rezidentlər üçün yüksək iş şəraiti yaradaq. Çünki bu məsələ ciddi bir iş olduğundan universitet rəhbərliyi rezidentura məsələsinə xüsusi fikir verir."

Görüşdə rezidentura şöbəsinin müdiri, dosent Rizvan Məmmədov "Rezidentura təhsilinin məzmunu və təşkili Qadaları" haqqında geniş məlumat verib. O, bildirdi ki, rezidentlər istər növbələrə qalan zaman, istərsə də gündəlik iş vaxtı kuratorlar rezidentinin

iş planı haqqında məlumatlı olmalıdır. Çünki bu fərdi iş planına əsasən rotasiya rezidentin dərslər cədvəlidir. Kuratorlar onların fərdi iş planlarının hazırlanması və gündəlik sənədlərin doldurulmasına ciddi nəzarət etməlidirlər. Fərdi iş planı rezidentin əsas sənədi kimi qaydasında doldurulub tərtib edilməlidir. Rezidentlər həkimliyin qaydalarına, klinikaların daxili nizam-intizam qaydalarına əməl etməli, işlərində məsuliyyətli olmalıdır. Sözüünə davam

edən R.Məmmədov dedi ki, rezidenturada təhsillə bağlı bütün məsələlər, o cümlədən rezidentlərin yüksək səviyyəli həkim mütəxəssis kimi hazırlanması işi hörmətli rektorumuz akademik Ə.Əmiraslanovun diqqət mərkəzindədir. Hal-hazırda rezidentlərimiz 36 ixtisas

kalarında təhsil alacaqlar. Onlardan 70 nəfəri tədris terapevtik, 59 nəfəri tədris cərrahiyyə, 20 nəfəri stomatoloji 4 nəfəri isə onkoloji klinikalarda fəaliyyət göstərəcəkdir. Yerdə qalanları isə digər bazalarda təhsillərini davam etdirəcəkdir.

Toplantıda iştirak edən universitetin elmi işlər üzrə prore-

ktorun çıxış etməyi və klinikalarda təhsil almaqla yanaşı, həm də elmi-tədqiqat işlərini də birgə həyata keçirmələrini tövsiyə etdi. Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor, dosent Rəhimə Qabulova isə rezidentlərə xarici ölkə universitetlərində rotasiyalar üçün müraciət qaydalarını izah edib.

Tədbirin sonunda klinika-

Məlumat üçün onu da bildirək ki, bu il I kursa qəbul olan rezidentlərlə stomatoloji və tədris cərrahi klinikalarda da görüş keçirilib. Həmin toplantılarda rezidentləri və kuratorları maraqlandıran bir sıra suallar klinikaların rəhbərləri və rezidentura şöbəsinin müdiri tərəfindən cavablandırılıb, müxtəlif problemlərlə bağlı ətraflı müzakirələr aparılıb.

Onu da qeyd edək ki, bu il ATU-ya 210 rezident qəbul olunub. Bununla da hal-hazırda

Azərbaycan Tibb Universitetinin 746 rezidenti var. Onların hər biri öz seçdikləri ixtisasa uyğun olaraq Tibb Universitetinin müxtəlif klinikalarında təhsil alırlar. Rezidentlərin təhsilinə kömək etmək üçün 532-yə yaxın kurator müəyyənləşdirilib.

MƏNSUR

Səhiyyə menecerlərinin hazırlanması üzrə tədris planının ilkin versiyası tərtib edilib

Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSİM) bu ilin iyul ayından etibarən Azərbaycan Tibb Universiteti (ATU) ilə birgə "Səhiyyədə idarəetmə və səhiyyə menecerlərinin hazırlanması" layihəsinin icrasına başlayıb.

İSİM-dən AZƏRTAC-a bildirdi ki, layihə Səhiyyə Nazirliyinin 2014-2020-ci illər üçün Strateji Planı üzrə Fəaliyyət Planının 3.1-ci bəndinin 6-cı hissəsinin (Səhiyyədə idarəetmə üzrə təlim proqramlarının həyata keçirilməsi və səhiyyə menecerlərinin hazırlanması) icrasını təmin etmək məqsədilə həyata keçirilir. Məqsəd ATU ilə əməkdaşlıq çərçivəsində beynəlxalq təcrübə və standartlara əsaslanaraq rezidentura pilləsi üçün səhiyyədə idarəetmə üzrə tədris planı və təlim-tədris materiallarının tərtib edilməsidir. Bunun üçün İSİM və ATU tərəfindən müvafiq ekspertlər cəlb olunub, əvvəlki milli və beynəlxalq

təcrübə öyrənilib. Bu təcrübə əsasında səhiyyədə idarəetmə və səhiyyə menecerlərinin hazırlanması üzrə tədris planının ilkin versiyası tərtib edilib, lazımı ədəbiyyat siyahısı mütəxəssislər tərəfindən təsdiqlənib.

İlin sonunadək tədris planının yekun variantı və səhiyyə menecmentini (səhiyyədə idarəetmə) üzrə ilk dərslər vəsaitinin hazırlanması planlaşdırılıb.

Azərbaycanda indiyədək 2183 dərman vasitəsinin qiyməti təsdiqlənib və aşağı salınıb

Vətəndaşların səhiyyə ilə bağlı müraciətləri adətən təcili həll olunmalıdır. Bunu nəzərə alaraq, keçən ilin sonunda Elektron Səhiyyə Mərkəzi istifadəyə verilib. Vaxtilə vətəndaşlar özə ilə, məktubla nazirliyə müraciət edib, xeyli gözləməli olurdular. İndi isə bir növ Səhiyyə Nazirliyinin "Asan xidmət"i funksiyasını yerinə yetirən bu Mərkəz onların problemlərini rahat və qısa müddətdə həll etməyə imkan verir. Doqquz ay ərzində Elektron Səhiyyə Mərkəzinə 22 min insan müraciət edib, onların problemlərinin əksər hissəsi yerində həll olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev söyləyib.

O.Şirəliyev bildirdi ki, dərmanların əsassız qiymət artımının qarşısını almaq üçün iqtisadi inkişaf və Səhiyyə Nazirliyi ilə birlikdə tədbirlər proqramı hazırlanıb və tətbiq olunur. Buraya həm aptek şəbəkəsinə nəzarətin gücləndirilməsi, həm satılan dərmanların qiymətinin və keyfiyyətinin uyğunluğuna, həkimlərin təyinatlarına nəzarət, həm də təlimlərin keçilməsi daxildir.

Onun sözlərinə görə, bu günə kimi Tarif Şurası 2183 dərman vasitəsinin qiymətini təsdiqləyib və onların da qiyməti aşağı salınıb. Səhiyyə naziri ölkə başçısının təşəbbüsü ilə atılan bu addımın əhali arasında böyük əks-səda doğurduğunu və hər bir insanın gündəlik problemlərini həllinə yönəldildiyini qeyd edib.

◆ İsveçin paytaxtı Stokholmda Nobel Mükafatları Komitəsi ənənəyə uyğun olaraq ayrı-ayrı elm sahələrində 2015-ci ilin Nobel mükafatı laureatlarının adlarını açıqlayıb. Hər il oktyabrın ilk günlərində Nobel həftəliyi (5-12 oktyabr) çərçivəsində tibb və fiziologiya, fizika, kimya, ədəbiyyat üzrə laureatların adları açıqlanır.

Tibb və fiziologiya üzrə 2015-ci ilin Nobel mükafatı laureatlarının adları açıqlanıb

Oktyabrın 5-də İsveçin Karolinska İnstitutu ilk olaraq fiziologiya və tibb üzrə Nobel mükafatı laureatlarının adlarını açıqlayıb. www.nobelprize.org saytıının məlumatına əsasən, 2015-ci il fiziologiya və tibb üzrə Nobel mükafatına iri qurd hüceyrələrinin yaratdığı infeksiyalara qarşı yeni müalicə metodlarını kəşf etdiklərinə görə Amerika alimi Uilyam Kempell (William C. Campbell) və yaponiyalı Satoşi Omura (Satoshi Omura), eləcə də malyariya ilə yeni mübarizə metodlarını kəşf etmiş Çin alimi Yu Tu (Youyou Tu) layiq görülüb. Mükafatın (953 min ABŞ dolları) yarısı Uilyam Kempell və Satoşi Omura arasında bölüşdürüləcək, yarısı isə çinli alimə çatacaq. "Bu iki kəşf hər il milyonlarla insanı məhv edən çox ağır xəstəliklərlə mübarizədə bəşəriyyətə öz töhfəsini verib. Bu kəşfin nəticələri insanların əzablarının azaldılması və sağlamlığının yaxşılaşması baxımından ölçüyə gəlməzdir", - deyər Nobel komitəsinin saytında yerləşdirilmiş məlumatda bildirilir.

Uilyam Kempell və Satoşi Omura bütün dünyaya geniş yayılmış qurdların-parazitlərin (Onchocerca volvulus - çay korluğu) törətdiyi xəstəliklərin effektiv müalicə üsullarını axtarıblar. Nobel mükafatı laureatları "fil xəstəliyi" adı ilə tanınan dəhşətli elefantiazis xəstəliyinin (bağıracaq qurdlarının yaratdığı) müalicəsində uğur əldə ediblər. Onlar limfatik sistemin xəstəlikləri və dağıdıcı qurdlarla mübarizədə çox keyfiyyətli avremektin adlı dərman kəşf ediblər. Çin alimi Yu Tu ağcaqanadların xüsusi forması olan Anopheleslərin geniş yaydığı malyariyanın müalicəsində əldə etdiyi uğurlara görə mükafata layiq görü-

lüb. O, malyariya xəstəlikləri nəticəsində ölüm hallarını azaldan artemisinin maddəsini kəşf edib. Bu maddə yüz milyonlarla insanın həyatını xilas edib. Maraqlıdır ki, alim bu dərmanı adı əlaqə otu sayılan birillik yovşandan alıb.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildə tibb və fiziologiya sahəsində mükafatı almaq üçün 327 alimin namizədliyi irəli sürülüb ki, onlardan 57-si ilk dəfə namizədliyinə verib.

Uilyam K.Kempell (William C.Campbell) Amerika vətəndaşıdır. 1930-cu ildə İrlandiyanın Ramelton şəhərində anadan olub. 1952-ci ildə Dublin Universitetinin Trinitti Kollecinə bakalavr dərəcəsi üzrə bitir-

tin magistr dərəcəsinə, 1968-ci ildə farmokologiya elmləri namizədi, 1970-ci ildə isə kimya elmləri namizədi elmi adını alıb. 1963-1965-cı illərdə Yamanasi Universitetinin elmi işçisi kimi fəaliyyət göstərib. 1965-ci ildə Kitasato Universitetində elmi tədqiqatçı kimi fəaliyyətə başlayıb. Farmokologiya və kimya üzrə iki doktorluq dərəcəsi alan S.Omura 1975-2000-ci illərdə Kitasato Universitetinin professoru olub. 2007-ci ildən Kitasato Universitetinin fəxri professorudur. 2008-2012-ci illərdə universitetin fəxri prezidenti seçilib. Yaradığı innovativ metodlar ona 470-dən artıq bioloji aktiv maddə əldə etməyə imkan verib. Nobel komitəsinin saytına verdiyi ilk müsahibədə alim ali mükafata

layiq görülməsi xəbərini çox təəccüblə qarşıladığını, bununla belə, çox xoşbəxt gün yaşadığını deyib.

Yu Tu (Youyou Tu) Çin

vətəndaşıdır. 1930-cu ildə Çində anadan olub. O, 1955-ci ildə Pekin Tibb Universitetinin farmokologiya fakültəsini bitirib. 1965-1978-ci illərdə Çin Ənənəvi Tibb Akademiyasının Xalq Təbabəti İnstitutunda professor-assistent işləyib, 1979-1984-cü illərdə dosent, 1985-ci ildən isə institutun professorudur. 2000-ci ildən Çin Ənənəvi Tibb Akademiyasının fəxri professorudur. Alimin hazırladığı dərmanlar Dünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən malyariya xəstəliyinə tutulmuş xəstələrin müalicəsində tətbiq olunur. O, Dünya Mədəni Şurası tərəfindən təsis olunan Albert Eynşteyn mükafatına (1987-ci il), fundamental tibbi tədqiqatlara görə Albert Lasker mükafatına (2011-cü il) layiq görülüb. Y.Tu tibb sahəsində Nobel mükafatı almış sayca 12-ci qadındır. Nobel komitəsinin saytına verdiyi müsahibədə 85 yaşlı alim ali mükafata layiq görülməsini "Milli bayram üçün ən yaxşı xəbər" adlandırıb.

rib. 1957-ci ildə ABŞ-ın Medison-Viskonsin Universitetinin fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə alıb. 1957-1990-cı illərdə Merk farmasevtik şirkətinin Terapevtik Tədqiqatlar İnstitutunda çalışıb. Baş elmi işçi, daha sonra direktor kimi elmi tədqiqatlara rəhbərlik edib. O, hazırda Nyu-Cersi ştatının Medison şəhərindəki Dryu Universitetinin fəxri elmi əməkdaşdır. Ali mükafata layiq görülməsi barədə məlumatı səhər yuxuda iken alan U.Kempell Nobel komitəsinin xəbəri çatdıran nümayəndəsinə "Siz, yeqin zərərət edirsiniz", - deyib.

Satoşi Omura (Satoshi Omura)

Yaponiya vətəndaşıdır. 1935-ci ildə Yaponiyanın Yamanasi prefekturasında anadan olub. 1963-cü ildə Tokio Universite-

Tədris-Terapevtik Klinikasının direktoru: Tövsiyə edərdim ki, valideynlər uşaqlarını peyvənd etdirməkdən çəkinməsinlər

Bu gün Azərbaycanda, inkişaf etmiş ölkələrdə olduğu kimi, 11 yoluxucu xəstəliyə qarşı peyvənd tətbiq olunur. Uşaqlarımızın sağlamlıq böyüməsini istəyiriksə, onlar mütləq peyvənd olunmalıdırlar. Təbii ki, əgər uşağa

heç bir əks-göstəriş olmazsa. Valideynlər əgər kiminsə sözü ilə övladlarını peyvənd etdirməzlərsə, mən deyirdim ki, bu olduqca yanlış bir addımdır. Onlar əslində uşaqlarının sağlamlığına bir növ qəsd edirlər. Buna görə də mən tövsiyə edərdim ki, valideynlər uşaqlarını peyvənd etdirməkdən çəkinməsinlər. Əksinə, vaxtında bu peyvəndlərin vurulmasında özləri maraqlı olmalıdırlar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-Terapevtik Klinikasının direktoru, Əməkdar Elm Xadimi, professor Surxay Musayev deyib.

Son illər xüsusilə məktəblilər arasında bronx-ağciyər xəstəliklərinə (pnevmoniya, bronxit, bronxiolit) daha çox rast gəlindiyini söyləyən S.Musayev həmin xəstəliklərin məktəbəqədər yaşlı uşaqlar arasında daha geniş yayıldığını təəssüfləndiyini bildirib. Klinikanın direktoru qeyd edib ki, uşaqlar arasında ürək, qan-damar, sinir sistemi xəstəlikləri də yayılıb. Bu, əsasən irsi keçir və ya sonradan yaranır.

Dövrümüzün ən böyük problemi olan oturaq həyat tərzinin fəsadlarından danışan S.Musayev bildirib ki, elm və texnikanın inkişafı insanların, xüsusən uşaqların fiziki aktivliyinin xeyli dərəcədə azalmasına gətirib çıxarıb. Halbuki fizioloqların fikrincə, uşaqların fiziki fəaliyyətə tələbatı böyüklərə nisbətən iki dəfədən artıqdır. Aparılan tədqiqatlar göstərir ki, uşaqların 75 faizi hipodinamiyadan əziyyət çəkir və gələcəkdə də həmin uşaqlarda daha çox ürək-damar, sinir, onkoloji və endokrin sistemlərin patologiyasına rast gəlinir. Hipodinamiya uşaqlarda orqan və sistemlərin normal inkişaf və fəaliyyətinə mənfi təsir göstərir.

Pediatr payız fəslinin gəlişi ilə uşaqları, xüsusilə kiçik yaşlı uşaqları narahat edən angina xəstəliyi barədə valideynlərə öz məsləhətini verib: "El arasında boğazda "qlanda" deyilən damaq badamcıqları əslində insan orqanizminə müxtəlif xəstəliklərin daxil olmasının qarşısını almaq kimi mühüm bir funksiyayı yerinə yetirir. Bu zaman badamcıqların özü sadə dildə desək, xəstələnir, lakin xaricdən ötürülən mikrobların orqanizmə daxil olmasına imkan vermir, bir növ möhkəm qoruyucu rolunu oynayır. Həmin vaxt həkimin məsləhəti ilə damaq badamcıqlarını müalicə yolu ilə sağaltmaq olur. Amma bir zaman gəlir ki, damaq badamcıqları artıq öz funksiyasının öhdəsindən gələ bilmir və daxil olan mikroorqanizmlər, xüsusilə boğaz yolunda toplanmış streptokoklar artıq orqanizmə, qana və ya bəzən ürək, qan-damar sistemində daxil olur, ürək qışalarını, qapaqları və yaxud orqanizmə keçirsə oynaqları, digər orqanları zədələyir. Əgər soyuqlamış damaq badamcıqları müxtəlif terapevtik müalicələrlə, fizioterapevtik üsulların köməyi ilə sağalmırsa, qoruyucu funksiyasını yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə "artıq etə" çevrilir. Məhz bu zaman cərrahi müdaxiləyə ehtiyac yaranır.

Bəzən valideynlər səhlənkarlıq göstərərək uşaqlarının boğazı ağrıyarkən "anginadır" deyib üstündən heç nə olmamış kimi keçirlər. Ən dəhşətli hal isə odur ki, bəzən boğazı ağrıyan uşağı həkimə deyil, türkəçarə ilə məşğul olan birinin yanına apararaq həmin şəxsin xəstənin boğazını əli ilə basmağına imkan yaradırlar. Bu, boğaz yolunu zədələməklə yanaşı, bir çox infeksiyaların yaranmasına səbəb ola bilər. Ona görə də mən bu məsələlərdə valideynlərdən həssaslıq göstərməyi, uşaqlarının səhhəti ilə bağlı yalnız həkim göstərişinə müvafiq olaraq hərəkət etməyi tövsiyə edərdim".

Plastik qablarda saxlanılan ərzaq məhsulları insan orqanizmi üçün təhlükəlidir

Plastik materialların insan orqanizminə nə qədər ziyanlı olması barədə yeni araşdırma aparılıb.

AZƏRTAC "Focus-online" portalına istinadla xəbər verir ki, tərkibində plastik materiallar olan qablarda hormonlara bilavasitə təsir göstərən kimyəvi elementlər mövcuddur.

Avropa alimləri tədqiqatlar əsasında bu fikrə gəliblər ki, həmin maddələr kassa çəkləri, konserv bankaları və kosmetik əşyalarda da var. Həmin elementlər qidaya keçir və nəticədə orqanizmdə maddələr mübadiləsi yaradaraq artıq çəki və şəkər xəstəliyinə səbəb olur. Plastik qabların tərkibində Bisfenol A karbohidratı, virus və bakteriya əleyhinə istifadə olunan pestisit adlı zəhərli kimyəvi maddələr var.

Alimlər xəbərdarlıq edir ki, sintetik kimyəvi maddələr insan orqanizmində şəkər, piylənmə, sonsuzluq və xərçəngin müxtəlif növlərinin yaranmasında başlıca rol oynayır. Buna görə də qida məhsullarının mümkün qədər plastik qablarda deyil, şüşə qablarda saxlanması tövsiyə edilir. Həmçinin diqqətə çatdırılır ki, qida məhsullarını plastik qabda qızdırmaq olmaz. Əks halda bütün zəhərli maddələr yeməyə keçə bilər.

Körpənin sağlamlığı onun doğulduğu ayla müəyyən edilir

"Heliyon" jurnalında dərc olunmuş məqalədə yazılır ki, yayda doğulan qızların yaşa dolanda sağlamlıq qalmaları üçün maksimal şansları var. Bu, çox güman ki, hamiləliyin ikinci trimestrində olan ananın orqanizmində D vitamininin səviyyəsinin artması ilə bağlıdır.

Böyük Britaniyanın Kembridj universitetindən Con Perri deyib: "Biz bu hadisənin nə ilə bağlı olduğunu hələ bilmirik. Biz bu mexanizmləri açmalıyıq ki, onun nəticələrindən insanların sağlamlığının yaxşılaşması üçün istifadə edə bilək. Ola bilsin ki, burada D vitamininin rolu var və biz hamını bu vitaminin cinsi yetkinliyin erkən yaranmasına və uşaqların sağlamlığına təsirini öyrənməyə çağırırıq".

AZƏRTAC RIA Novosti agentliyinə istinadla xəbər verir ki, Perri və onun həmkarları belə bir nəticəyə gəliblər. Onlar 450 min britaniyalı kişi və qadının iştirak etdiyi UK Biobank layihəsində doğum tarixini və insanın sağlamlığına aid müxtəlif göstəriciləri müqayisə ediblər.

Britaniyalı tibb işçiləri bu təşəbbüs çərçivəsində genetik faktorların, pəhrizin, ziyanlı vərdişlərin və həyat tərzinin orqanizmin müxtəlif xəstəliklərə meyilli olmasına necə təsir göstərdiyini açmağa cəhd ediblər.

Orta hesabla, iyun, iyul və avqustda doğulan insanlar yaşdırlarından bir neçə qram ağır və bir qədər hündürdurlər. Zərif cinsin nümayəndələri isə həm də daha gec böyüyür. Alimlər izah edirlər ki, bu, böyük yaşlarında və ömrün yaşlı çağında möhkəm sağlamlıq ilə assosiasiya olunur.

Azərbaycan Tibb Universitetinin mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının dosenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Vidadi Əvəz oğlu Nərimanovun 60 yaşı tamam olur. O, 1955-ci il oktyabrın 12-də Zəngilan rayonunda qulluqçu ailəsində anadan olmuşdur.

Orta məktəbi bitirdikdən sonra 1977-cı ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun sanitariya-gigiyena (hazırkı tibbi-profilaktika) fakültəsinə daxil olmuş, 1983-cü ildə buranı fərqlənmə ilə bitirmişdir. İnstitutda oxuduğu müddətdə ictimai işlərdə fəal iştirak edən V.Nərimanov fakültə komsomol təşkilatının katibi vəzifəsində çalışmış, bu illərdə tələbə inşaat dəstələrinə komissar və komandir kimi rəhbərlik etmişdir.

Institutu bitirdikdən sonra

Təcrübəli və qayğıkeş müəllim

1984-1986-cı illərdə Əli-Bayramlı (Şirvan) şəhərində həkim kimi çalışmışdır. 1986-1989-cu illərdə Azərbaycan Tibb İnstitutunun əyani aspiranturasında mikrobiologiya ixtisası üzrə təhsil almış, 1989-cu ildə həmin kafedraya asisntent vəzifəsinə seçilmişdir. Bu ildən müəllimlik fəaliyyətinə başlayan V.Nərimanov 1992-ci ildə mikrobiologiya ixtisası üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. 1993-cü ildə baş müəllim, 2007-ci ildə isə dosent vəzifəsinə seçilmişdir. Bu illər ərzində təkcə kafedranın deyil, bütün Universitetin əməkdaşları və tələbələri arasında dərin hörmət qazanmışdır.

30 ilə yaxın elmi-pedaqoji fəaliyyəti müddətində çoxsaylı dərslər, metodik vəsait, elmi məqalə, müəlliflik şəhadətnaməsi və səmərələşdirici təkliflərin müəllifidir. Peşəkar müəllimlik fəaliyyəti ilə bərabər,

elmi fəaliyyətini də müvəffəqiyyətlə davam etdirən dosent V.Nərimanov hazırda doktorluq dissertasiyası üzərində çalışır. O, ATU-da təşkil olunmuş Dissertasiya Şurasının nəzdindəki Aprobasiya Şurasının elmi katibidir. Azərbaycan Tibbi Mikrobioloqlar və İmmunoloqlar Cəmiyyətinin yaradılmasının təşəbbüskarlarından və təşkilatçılarından biri, hazırda isə onun elmi katibidir.

Dosent V.Nərimanov ATU-nun mikrobiologiya kafedrasının nəzdində elmi, tədris və diaqnostika sahəsində fəaliyyət göstərən Klinik mikrobioloji laboratoriyasının təşkilatçılarından biri olmuş, hazırda isə orada praktiki həkim kimi çalışır.

Vidadi müəllim yüksək ixtisaslı, təcrübəli pedaqoq olmaqla yanaşı həm də gözəl ailə başçısı, 2 övlad atasıdır. Atasının yolunu davam etdirən qızı Gülzar xanım hazırda bioloji kimya kafed-

rasının müəllimidir.

Dosent V.Nərimanov təcrübəli pedaqoq kimi yüksək ixtisaslı tibb kadrlarının və həkim mütəxəssislərin hazırlanmasında işində bu gün də ezməli çalışır.

Kafedranın kollektivi dosent Vidadi Nərimanovu 60 illik yubileyi münasibətilə ürəkdən təbrik edir, ona möhkəm can sağlığı və gələcək fəaliyyətində uğurlar arzu edir.

ATU mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının əməkdaşları

Gənclər daha çox göz infeksiyalarından şikayət edirlər

İnsanı ətraf mühitə bağlayan əsas orqanlardan biri də gözdür. Gözümüzün nurunu qorumaq üçün hansı tədbirlər görülməlidir? Bu orqanla bağlı nələri bilmək vacibdir? Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının oftalmologiya şöbəsinin müdiri Qurban İsmayilov göz və göz xəstəlikləri haqqında müsahibə verib. Universitetin mətbuat xidmətinə istinadən həmin müsahibəni təqdim edirik:

- Adətən fəsil dəyişən orfədə gözdə müəyyən allergik reaksiyalar gedir. Bu, nə ilə əlaqədardır?

- Fəsilər arasında, əsasən də yazda gözdə allergiya əmələ gəlir. Məhz bu zaman yaranan "konyuktivit - pollinoz konyuktiviti" adlanan (latınca pollek - tozcuq) xəstəlik bitki tozcuqları ilə

törədilir. Bitkilərin, xüsusilə çöl otlarının, taxıl bitkilərinin, bəzi kol və ağacların çiçəklənməsi zamanı rast gəlinir. Fəsil dəyişiklikləri zamanı xəstələr daha çox gözlərdə qaşınma, qı-zartı, sulanma, gözlərin "ziğlanması" şikayətləri ilə müraciət edirlər. Bundan başqa, ilin bütün fəsillərində az görmədən, bulanıq və ya dumanlı görmədən, yazıları oxumaqdan və iynə sap-

lamaqdan çətinlik çəkən insanlar da klinikamıza müraciət edirlər. Həmçinin diabet xəstələri də adətən öz həkimləri tərəfindən ildə ən azı bir dəfə oftalmoloq müayinəsi üçün yönləndirilir.

- Göz xəstəliklərinə əsasən hansı yaşlarda daha çox rast gəlinir?

- Bütün yaş kateqoriyasından olan insanlarda müşahidə olunur. Uşaqları adətən zəif görmə və çəpgözlüklə bağlı klinikamıza gətirirlər. Orta yaşlılar və gənclər göz infeksiyası və allergiyaları, yaşlılar isə adətən katarakta, diabetik retinopatiya, göz dibi dəyişiklikləri ilə əlaqədar müraciət edirlər.

- Gözdə sulanma halları nəyə işarədir?

- Bunun bir çox səbəbi ola bilər.

Allergiya ilə bağlı sulanma ən çox rast gəlinən haldır. İstənilən halda belə şikayəti olanlar həkim-oftalmoloq tərəfindən müayinə ediləndən sonra səbəbi aydınlaşır. Göz yaşları kanalının tıxanılıqlığı, korneal və ya konyuktival yad cisimlər və keratit kimi digər göz xəstəlikləri mütləq həkim tərəfindən müayinə edilməlidir. Əks təqdirdə çox ciddi fəsadlar baş verə bilər.

- Gözü infeksiyalardan necə qorumaq lazımdır?

- Şəxsi gigiyena qaydalarına əməl etmək çox vacibdir. Hər səhər üz yuyularkən göz qapaqlarına və kirpik dibinin təmizliyinə diqqətlə yanaşmaq lazımdır. Gözlər üçün istifadə edilən kosmetik vasitələri diqqətlə seçməlisiniz, keyfiyyətinə əmin olmadığınız vasitələrdən uzaq durmağa çalışmalısınız.

Azərbaycanda Dünya Səhiyyə Təşkilatının metodikası tətbiq olunur

Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə Dünya Səhiyyə Təşkilatı (DST) tərəfindən hazırlanmış "Ölümlə nəticələnməyən hamiləlik ağırlaşmaları və mamalıq fəsadlarının tədqiqi metodikası" tətbiq olunur.

Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSİM) Elmi Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutu ilə birgə Azərbaycanda həmin metodika üzrə oktyabrın 6-8-də ilk dəfə seminar təşkil edib.

İSİM-dən AZƏRTAC-ə bildirilib ki, seminarda Abşeron Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının və Bakı şəhərinin seçilmiş doğum evləri və xəstəxanasının doğum şöbələrinin rəhbərləri iştirak ediblər. Seminarda beynəlxalq təlimçilər Qelmüs Şupşinskas və Kanat Suxanberdiyev tərəfindən DST-nin audit prinsip və metodologiyası ilə bağlı məlumat verilib, səhiyyə müəssisələri səviyyəsində mamalıq praktikasında kritik hadisələrin təhlili aparılıb. İştirakçılar səhiyyənin təşkili səviyyəsində kritik hadisələrin auditini keçirmək üçün əsas bacarıqları

mənimsəyiblər. Seminarda, həmçinin metodikanın pilot tətbiqinin nəticələri təqdim edilib, eləcə də Azərbaycanda doğuşayardım müəssisələri səviyyəsində kritik hadisələrin auditini tətbiq etmək üçün tədbirlər planlaşdırılıb. İştirakçılar qazandıqları bilikləri qrup işlərində tətbiq ediblər.

Seminarın nəticəsi olaraq "Ölümlə nəticələnməyən hamiləlik ağırlaşmaları və mamalıq fəsadlarının tədqiqi metodikası"nın Respublika Perinatal Mərkəzində, Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin seçilmiş doğum evlərində sınaqdan keçirilməsi planlaşdırılıb.

Azərbaycanda ana və uşaq sağlamlığının qorunması səhiyyənin prioritet istiqamətidir və doğuşayardım xidmətinin təkmilləşdirilməsi sahəsində ciddi tədbirlər həyata keçirilib. Görülən tədbirlər nəticəsində ölkəmizdə ana və uşaq ölümünün səviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə azalıb.

Stresə qidalarla qalib gəlin!

Stresə qalib gələ bilmirsiniz? Elə isə bu qidalardan başlayın:

1. Fındıq yeyin: Maqneziumla zəngin olan fındıq kortizol səviyyəsini aşağı salmağa kömək edir. Ancaq kalorisi yüksək olduğu üçün çox yemək məsləhət deyil.

(Məsələn gündə on ədəd).

2. Şəkər yeyin: şəkər stres hormonu olan kortizol səviyyəsini aşağı salır. Belə ki, dilinizin üzərinə qoyacağınız bir qədər şəkər özünü yaxşı hiss etmək üçün kifayətdir.

3. Keks yeyin: (meyvəli də ola bilər) karbohidratla zəngin olan qidalar sero-

tonin səviyyəsini yüksəldir. Bu isə özümü yaxşı hiss etməmizə səbəb olur.

4. Qızılbalıq yeyin: qızılbalığın tərkibində olan omega-3 yağ turşuları

beyin hüceyrələrinin fəaliyyətini nizamlayır. Bu isə stresə qarşı daha asan mübarizə aparılmasına imkan yaradır.

5. Qara şokolad yeyin: ən yaxşı endorfin mənbəyi olan şokoladda 300-dən

çox müxtəlif komponent var. Mümkün qədər kakosu 70 faiz və daha çox olan qara şokoladlara üstünlük verin.

6. Süd için: tərkibində triptofan olan süd tədricən stressi neytrallaşdıraraq serotoninə çevrilir. Digər tərəfdən, südün tərkibində olan kalsium, maqnezium və kalium qan təzyiqinin aşağı səviyyədə qalmasına kömək edir.

7. Kakao için (təbii ki, isti olmaq şərti): isti içkilər orqanizmin temperaturunu artırır. Bu da, özümü yaxşı hiss etməmizə kömək edir.

8. Qara çay için: London universitetində aparılan tədqiqatlar 6 həftə ərzində hər gün 4 dəfə qara çay içdikdə stres hormonu kortizol səviyyəsini aşağı düşdüyü göstərilir.

9. Yaşıl çay için: yaşıl çayda olan tanin adlı amin turşusu alfa beyin dalğalarının fəaliyyətini artırır. Bu da özümü yaxşı hiss etməmizə kömək edir.

10. Soyuq su için: Su qanın hərəkətini təmin edir.

Ağciyəərə faydalı olan bitkilər

Bəzi bitkilər ağciyərlərin təmizlənməsinə, güclənməsinə və daha rahat nəfəs ala bilməyimiz üçün köməkçi ola bilər. Ağciyəərə yaxşı gələn bitkilər bunlardır.

Bıyan kökü səhiyyədə ən çox istifadə edilən bitkilərdən biridir. Xüsusilə ənənəvi Çin təbabətində geniş yeri vardır. Ağciyərləri təmizləməyə və sinəni yumşaltmağa kömək edir. Bəlgəm qovucudur, öskürəyi kəsər və nəfəs darlığına faydalıdır.

Bıyan kökü çayını sağlam insanlar gündə üç stəkana qədər içə bilərlər. Ancaq bıyan kökü çox miqdarda və uzun davamlı istifadələrdə

yüksək təzyiqa səbəb ola bilər. Hər hansı bir ciddi xəstəliyin varsa, istifadə etməzdən əvvəl həkiminizlə məsləhətləşməlisiniz.

Zəncəfil güclü bir antioksidandır və bu sayədə ağciyərləri çirkəndirən zəhərli maddələrin bədəndən atılmasına köməkçi olur. Eyni zamanda bədəndə istilik və tərləmə meydana gətirərək də toksinlərdən təmizlənməsinə kömək olur.

Zəncəfilin tənəffüs yollarını açmaq kimi bir təsiri də vardır. Toz halında ki zəncəfil bal ilə qarışdırılaraq yeyilə bilər. Bundan əlavə də zəncəfil tozu və bal qarışığı da çay kimi içilə bilər.

Öskürək otu, ağciyərləri gücləndirmək üçün istifadə edilən bir bitkidir. C vitamini anbarı olan öskürək otu, bəlgəm sökdürücü xüsusiyyətə malikdir. Aparılan araşdırmalarda astma, bronxit, öskürək və digər bir çox ağciyər narahatlığına yaxşı təsir göstərildiyi görülmüşdür. Öskürək otunu çay içmək üçün qurudulmuş formada apteklərdə tapa bilərsiniz.

Kəlikotunun sinə tutulmalarına qarşı yaxşı təsiri vardır. Eyni zamanda bakteriya meydana gəlməsinin qarşısını alır. Öksürək və üst tənəffüs yolları iltihabında çayı çox təsirlidir.

Alban bibəri tənəffüs kanallarını təmizləyərək və onların tıxanaraq daralmasına qarşısını alaraq astmanın yaxşılaşmasına kömək edir. Xroniki bronxitin qarşısını ala bilər.

İsveç Dövlət Qida Məhsulları İdarəsi düyü yeməklərini uşaqlara gec-gec verməyi məsləhət görür

Uşaqlar düyü yeməklərini həftə ərzində 4 dəfədən çox yeməməli, 6 yaşdan kiçik uşaqlara, ümumiyyətlə, düyü kökələri verilməməlidir. Bu tövsiyələrlə İsveç Dövlət Qida Məhsulları İdarəsinin alimləri çıxış ediblər.

Alimlər tərkibində düyü olan 100-dən çox qida məhsulunu tədqiq ediblər. Tədqiqatın nəticələrinə görə, bu ərzaqların çoxunda külli miqdarda qeyri-üzvi arsen aşkarlanıb. Alimlərin fikrincə, qeyri-üzvi arsen müxtəlif xərcəng xəstəliklərinin yaranmasına səbəb olur. Öz növbəsində İsveçdə populyar uşaq qəlyanaltısı sayılan düyü kökələrindəki qeyri-üzvi arsenin səviyyəsi tədqiq edilən bütün məhsullardan daha yüksək olub.

İsveç alimləri yoxlamaların nəticələrindən çıxış edərək belə qənaətə gəliblər ki, uşaqlara düyü və düyü məmulatlarını həftədə 4 dəfədən çox yemək, 6 yaşdan kiçik uşaqlara düyü kökələri vermək məsləhət deyil. Bu məsləhətlər həftədə 7 dəfədən çox düyü yeyən böyüklərə də şamil olunub. Bədxassəli şişlər qazanmaq istəməyənlər öz rasionunda bu ərzağı məhdudlaşdırmalıdır.

Qaragilə şirəsi içən uşaqlar yeni informasiyanı daha yaxşı yadda saxlayırlar

Qaragilənin qeyri-adi müalicəvi xüsusiyyətləri çoxdan məlumdur. Qaragilənin bütün faydalı xüsusiyyətləri onun şirəsindədir.

Uşaq düzgün qidalanmalı, doyunca yatmalı və müntəzəm qaragilə şirəsi içməlidir. Qaragilə tərkibli içkilər qəbul edən uşaqlar yeni informasiyanı daha yaxşı yadda saxlayırlar. AZƏRTAC "The Daily Mail" nəşrinə istinadla xəbər verir ki, 1,5 stəkan qaragilə şirəsi uşağın sinir sistemində əla təsir göstərir. Tədqiqatçıların fikrincə, bunun sirri qaragilənin flavonoid birləşmələri ilə zəngin olmasındadır. Bu maddələr baş beyində qan dövranını sürətləndirir, habelə neyronlararası informasiya ötürülməsi prosesini fəallaşdırır. Qeyd edək ki, flavonoid birləşmələri təkcə qaragilənin deyil, digər meyvə və tərəvəzlərin də tərkibində var.

10 oktyabr - Dünya Psixi Sağlamlıq Günüdür

Dünya əhalisinin psixi sağlamlıq problemləri ilə bağlı məlumatlılıq səviyyəsini yüksəltmək məqsədilə hər il oktyabrın 10-da Dünya Psixi Sağlamlıq Günü (World Mental Health Day) qeyd edilir. Bu gündə qlobal miqyasda psixi pozuntular mövzusu cəmiyyətdə daha açıq şəkildə müzakirə edilir, bu sahədə profilaktika və müalicə xidmətlərinə sərmayə qoyulmasını stimullaşdırmaq üçün müəyyən tədbirlər görülür.

Dünya Səhiyyə Təşkilatının (DST) məlumatına görə, dünyada 450 milyondan çox insan psixi pozuntulardan əziyyət çəkir. Psixi sağlamlıq insanın öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa bildiyi, adi həyat stresslərinin öhdəsindən gəldiyi, səmərəli çalışa bildiyi vəziyyətdir. Konkret məqamda insanın psixi sağlamlıq səviyyəsi bir çox sosial, psixoloji və bioloji amillərdən asılı olur. Dünya üzrə faktlar göstərir ki, davamlı sosial-iqtisadi təzyiç, yoxsulluq, o cümlədən təhsil səviyyəsinin aşağı olması həm ayrı-ayrı fərdlər, həm də icmalar üçün psixi sağlamlığın risk amillərinə aiddir. Sürətli sosial dəyişikliklər, işdə stress vəziyyəti, gender ayrı-seçkililiyi, sosial təcrid, qeyri-sağlam həyat tərzini, zorakılıq təhlükəsi, fiziki xəstəliklər, eləcə də insan hüquqlarının pozulması da DST tərəfindən psixi sağlamlığın pozulmasını şərtləndirən faktorlara aid edilir. Bundan əlavə, insanları psixi pozuntulara həssas edən xüsusi psixoloji və şəxsiyyət amilləri, həmçinin genetik faktorlar və beyində kimyəvi maddələrin tarazlığının itməsi kimi bioloji səbəblər də var.

Hesablamalara görə, dünyada bütün uşaq və yeniyetmələrin təxminən 20 faizinin psixi pozuntuları və ya problemləri var. Bununla belə, ölkələrin əksəriyyətində uşaq psixiatrlarının sayı çox azdır. Depressiya dünyada başlıca əlillik səbəbi olan xəstəliklərdəndir. Hər il yer üzündə orta hesabla 800

min insan intihar edir. Halbuki intiharın əksər hallarda səbəbi olan psixi pozuntuları müalicə etmək mümkündür. Psixi pozuntular infeksiyon və qeyri-infeksiyon xəstəliklərinin inkişafının risk amillərinə aid edilir. Mühəribələr və digər fəlakətlər də psixi sağlamlığa əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, Azərbaycanda 2014-cü ildə ilk dəfə qoyulan diaqnozla qeydə alınan psixi xəstələrin sayı cəmi 4 276 nəfərdir. Statistik rəqəmlər ötən il Azərbaycanda psixi xəstələrin sayında azalma müşahidə olunduğunu göstərir. Belə ki, ilk dəfə qoyulan diaqnozla qeydə alınan psixi xəstələrin sayı 2000-ci ildə 6 907 nəfər, 2005-ci ildə 5 621 nəfər, 2010-cu ildə 4 984 nəfər, 2012-ci ildə 4 948 nəfər, 2013-cü ildə isə 4 904 nəfər olub. Ötən il müalicə-profilaktika müəssisələrində qeydiyyatda olan psixi xəstələrin sayı 102 807 olub. 2013-cü ildə isə bu rəqəm 124 134 nəfər təşkil edib.

İspan alimləri şokolad və ət insan psixikası üçün zərərli olması qənaətinə gəliblər

Tez-tez ət və şokolad yemək insan psixikasını məhv edir və uzunsüren depressiyaya səbəb olur. Bu qəribə nəticəyə ispan tədqiqatçıları gəliblər.

AZƏRTAC Informing saytına istinadla xəbər verir ki, alimlər 10 il ərzində 15 min könüllünün analizini toplayaraq onların psixi durumunu və qida rasionunu dəyərləndiriblər.

Tədqiqatların yekununa əsasən müəyyən edilib ki, şirni, xüsusilə şokolad və yağlı ət həvəskarları əsəb sisteminin pozulmasından daha çox əziyyət çəkirlər. Onlar sakitləşmək və normal hala düşmək üçün daha çox sedativ preparatlar qəbul edirlər.

Alimlər depressiyanın inkişaf riskini azaltmaq üçün şirnisəvənlərə və "ət yeyənlərə" bir müddət ət və şokoladdan uzaq olmağı, yaxud heç olmasa pəhriz günləri keçirməyi məsləhət görürlər.

Düzelis

-Azərbaycan Tibb Universitetinin "Təbib" qəzetinin 30 sentyabr 2015-ci il tarixli sayında dərc olunmuş "Kafedralar üzrə yerləri tutmaq üçün müsabiqə elanı"nda "Kafedranın dosentləri" bölməsində Onkologiya kafedrası 1 yer kimi oxunmalıdır.

Azərbaycanda psixi sağlamlıq sahəsindəki xidmətlər təkmilləşdirilir

Son illər ölkəmizdə psixi pozğunluğu olan şəxslərə yardımın təkmilləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atılıb.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, 2011-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən psixi sağlamlıq haqqında qanunvericiliyə psixi pozğunluğu olan şəxslərin hüquq və maraqlarının qorunmasına yönəldilmiş dəyişikliklər edilib. Həmçinin 2011-ci ildə psixi sağlamlıq sahəsində Milli Strategiya və Milli Fəaliyyət Planı qəbul edilib.

Bu sənədlərdə psixi sağlamlıq sahəsində yardımın təkmilləşdirilməsi üzrə konkret tədbirlər, əsas prinsip və məqsədlər əks olunub. Mühüm məsələlərdən biri isə ilkin səhiyyə səviyyəsində psixi sağlamlıq və sosial yardım xidmətinin inkişaf etdirilməsidir.

Son zamanlaradək Azərbaycanda psixi sağlamlıq problemləri olan şəxslərin əksəriyyətinə ixtisaslaşmış müəssisələrdə - psixiatrik xəstəxanalar və psixonevroloji dispanserlərdə yardım göstərilirdi. Psixi sağlamlıq sahəsindəki xidmətlərin Səhiyyə Nazirliyinin ilkin yardım sistemində inteqrasiyası məqsədilə psixonevroloji dispanserlərin ləğv edilməsi və həkim-psixiatrların ilkin yardım müəssisələrinə köçürülməsi qərarı qəbul edilib. Bu qərar nəticəsində psixi sağlamlıq sahəsindəki xidmətlər əhalinin yaşayış yerinə yaxınlaşdırılıb. Eyni zamanda, həm psixi, həm də somatik problemi olan insanların müraciət etməsi əhəmiyyətli dərəcədə asanlaşdırılıb. Bundan əlavə, psixiatrik müəssisələrdə müalicə ilə əlaqədar olan stiqləmə xeyli azalıb.

Xəstə Uşaqların I Beynəlxalq Rəsm Festivalı

İlkin İmmun Çatışmazlıq Vəziyyəti, bir çox xroniki xəstəliklər, digər ciddi və uzun sürən patologiyalar xəstə uşaqları aktiv həyatdan məhrum edir.

Onların özlərini cəmiyyətin fəal üzvü hesab etməsi üçün bir çox üsullar və vasitələr var. Hər bir xəstə uşağın öz arzusu var, onların bu istəklərini həyata keçirmək, gizli istedadlarını üzə çıxarmaq məqsədi ilə bütün dünyada bir çox tədbirlər keçirilir. Oktyabrın 8-də İranın paytaxtı Tehran şəhərində bizim kolleqalarımız

ilk dəfə Xəstə Uşaqların 1-ci Beynəlxalq Rəsm Festivalını keçirməyi qərara almışlar. Biz də bu tədbirdə iştirak etmək üçün İmmun Çatışmazlıq Vəziyyəti olan bütün xəstələrimizi (uşaq və yeniyetmələri) dəvət etdik. Xəstə iştirakçıların A4 formatında kağız üzərində "Sağlamlıq" mövzusunda çəkdiyi rəsmləri təşkilat komitəsinə göndərdik. Ən yaxşı 200 rəsmlə seçilərək xüsusi broşurada öz əksini tapacaq. Yalnız 30 ən yaxşı rəsm müəllifləri qalib kimi Tehrana dəvət olunaraq mükafatlandırılacaqdır.

Biz çox şadıq ki, Azərbaycandan da qalib seçilən balaca Əliyeva Meryəm də qaliblər sırasındadır. 4 yaşlı bu qızın ağır autoimmün xəstəliyindən əziyyət çəkməsinə baxmayaraq, həyat dolu əsəri münsiflər heyəti tərəfindən seçilib. Meryəm anası ilə birlikdə Tehrana yola düşüb və bu yaxınlarda mükafatla evə dönəcək.

Etibarsız sayılır

II müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 243^b qrup tələbəsi Mehmet Enizin adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər sakini Aliyeva Elfrida Şaban qızının adına Azərbaycan Respublikasının Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrinin Xidməti tərəfindən 30 dekabr 2014-cü il tarixində verilmiş "Hüquqların Dövlət Qeydiyyatı Haqqında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrindən ÇIXARIŞ" (kupça) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Stomatologiya fakültəsinin IV kurs, 761^b qrup tələbəsi Urş Mehmetin adına verilmiş tələbə bileti və qiymət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Stomatologiya fakültəsinin I kurs, 702^a qrup tələbəsi Ramazanov Emin Vüqar oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Səfərov Elşən Səyyadulla oğluna 2006-cı ildə Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən onkoloq ixtisası üzrə verilmiş internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin IV kurs, 306^a qrup tələbəsi Rüstəmli Şükufə Elxan qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin II kurs, 255^a qrup tələbəsi Şuayev Mövlam Murad oğlunun adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Rəhimzadə Elçin Rauf oğluna 1997-ci ildə Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən toksikologiya ixtisası üzrə verilmiş internatura vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər sakini, Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Tərapevtik Klinikasının baş tibb bacısı Qasımova Zərgül Sabir qızının adına Azərbaycan Respublikasının Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrinin Xidməti tərəfindən 24 noyabr 2006-cı il tarixində verilmiş "Hüquqların Dövlət Qeydiyyatı Haqqında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestrindən ÇIXARIŞ" (kupça) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor
ELDAR İSMAYIL

Müəlliflərlə redaksiyanın münvəyi üst-üstə düşməyə bilər. Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələnilir, "Bəxtiyar-4" İKŞ-də çap olunur.

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 100
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiyə H - 022633
İndeks -0269
Sayı 4000
Sifariş: 263